

# ressò mont-roigenc

ASSUMPTES LLÒBRECS I/O INSÒLITS: ALGUNS ROBATORIS RARS DEL SEGLE XIX

Martí Rom  
[www.martirom.cat](http://www.martirom.cat)

28-05-2020

Molts dels assumptes llòbrecs que vaig relatant formen part de la crònica negra dels diaris de l'època. Entre aquests, no hi poden faltar els robatoris. N'he fet una tria d'alguns, però sobretot escollint aquells que presenten alguna singularitat que els fa rars o curiosos.

El "Diario de Barcelona", del 9 d'agost de 1859, publicava: "*Hoy debía reunirse en dicha ciudad (Tarragona) el Consejo de guerra ordinario para ver y fallar el proceso instruido contra José Fontjibell y Esteban Carnicer, acusados del robo verificado en la iglesia de Montroig, en la noche del 23 al 24, de marzo de 1857*". Recordarem que està parlant de l'Església Vella.

Aquest Josep Fontjibell ja el podem trobar en una notícia d'uns vuit mesos abans. També del "Diario de Barcelona", del 18 de novembre de 1858, però citant el "Diario Mercantil" de Tarragona del dia anterior: "*En la mañana de ayer se vió en consejo de guerra la causa formada a los acusados Ramon Sedó (a) Patuf, José Gombau (a) Ruso y Miguel Arnal, ya ejecutados por el crimen perpetrado en el manso de San Ramon, y además José Fontjibell (a) Tabola, y José Blanch (a) Barceloní, por robo efectuado a Maria Rosa Oliva (a) la Beata, natural de Montroig. Pide el fiscal para los dos últimos la pena de veinte años de presidio*".

Tot d'una el trobem relacionat amb una sèrie d'importants malfactors que diu que ja han estat executats i cita "*crimen perpetrado en el manso de San Ramon*" (del 8 de febrer de 1857). Aquest fet el vaig tractat en el text "El crim de Constantí de 1857", publicat al web de "Ressò mont-roigenc" el 13 d'octubre de 2015. Dos dels criminals eren de Mont-roig: Ramon Sedó (dit Patuf) i Miquel Arnau, el seu cunyat. Foren condemnats a morir per garrot. Tal com és descrit en aquell text, fou un acte terriblement penós: primer, aquells sis condemnats recorrent durant més d'una hora a peu els carrers de Tarragona, després sols hi havia quatre argolles i va caldre fer-ho en dues tongades i, finalment, els cadàvers van quedar exposats des de l'una del migdia fins a les cinc de la tarda. Tot això amb milers de persones de públic. Era el 6 de novembre de 1858.

No deixa de ser curiós que aquell diari faci esment d'un robatori a "*Maria Rosa Oliva (a) la Beata, natural de Montroig*".

Un altre cas, d'uns vint anys després, està al "Diari Català: polítich y literari", del 6 de setembre de 1880. La notícia començava dient que havien agafat quatre persones prop de Riudecols per un robatori. Tal com s'esmenta, el fet va passar el dia 2 de setembre. No diu que aquests quatre subjectes fossin de Mont-roig, però sí que els agafa la guàrdia civil de Mont-roig i que un d'ells sí que n'era. Descrivia en un català prenormatiu: "*Los*

*preparatiu del robo se feren en Barcelona, propositant un dels citats subjectes fill de Montroig, un gran negoci en aquesta comarca a un tractant de vins francès, dihentli que's necessiban 500 duros pera efectuarlo. Posantse en camí lo francès ab l'embaucador, arrivaren a Reus ahont se detingueren dos dias ab objecte de enterarse dels preus que regian en los vins y coneixer als principals comercians que's dedicaban a la exportació d'aqueix líquit; aquest temps lo aprofitá l'embaucador pera portar a cap son projecte ab tota seguritat. Sortiren a peu de Reus lo dissapte últim, quant després de haber passat per aquest poble (Riudecols) y al arripar prop del Mas d'en Mestres, los sorprengueren tres subjectes, los quals dantlos lo crit de ¡dineros o la vida! los feren tirarse en terra y allí robaren los 500 duros del francès”.*

Aquest indret que cita, Mas d'en Mestres, és una masia del terme d'Alforja, més o menys a un quilòmetre cap a la dreta de la carretera de Reus a Falset, passat Les Irles. Suposo que deuriem anar cap al Priorat.

Uns dos anys després, el “Diario de Tarragona”, del 20 de juliol de 1882, publicava: *“Han ingresado en las cárceles de Reus Francisco Sánchez Soler y Manuel Vidal Borrás, procesados por el delito de robo cometido en el ventorrillo denominado Dels Lladres, término municipal de Montroig, habiéndosele ocupado al primero dos nombramientos de comisionado de apremios contra los ayuntamientos de Falset y de la Torre del Español, y al segundo una faca, todo lo que ha sido puesto a disposición de aquel juzgado”.*

Aquell “ventorrillo denominado Dels Lladres”, segons el llibre “Estudi onomàstic de la vila i terme de Mont-roig del Camp” de Ferran Jove Hortonedá, pàg. 300, són les ruïnes de Miramar. Diu: *“És fama que antigament s'hi amagaven lladres i saltejadors de camins que atacaven i robaven els carruatges que transitaven per la carretera...”.*

Aquest “ventorrillo” (hostal) no era un lloc on normalment els viatgers s'hi atuessin. Ho feien per reposar una estona i canviar de cavalls a la “Venta de Rifà”.

Aquells indrets del final del terme municipal, precedents dels molt conflictius del Coll de Balaguer, eren un xic perillosos. Alexandre de Laborde, un dels primers viatgers romàntics que visita Espanya, escriu *“Itinéraire descriptif de l'Espagne”* (sis volums, més un altre de mapes). El segon volum (1827) és *“Notice sur la Catalogne”*. En el seu recorregut de València a Barcelona esmenta, després del Perelló, la “Venta de Balaguer”, l'Hospitalet i, a continuació, la “Venta de Rufa”. Que deu voler dir la “Venta de Rifà”, que deu ser la “Caseta del Rellotge”<sup>1</sup>.

A l'any següent, en el “Correo de Tortosa”, del 9 de novembre de 1883, llegim: *“Escriben de Montroig que aquel vecindario empieza a preocuparse seriamente de la falta de seguridad en las propiedades de su termino municipal de cada día en aumento y por todo extremo lamentable, pues no se pasa día sin que se diga que en tal o cual casa de campo se han robado las gallinas, los conejos, los aperos de labranza u otro cualquier objeto de los que en ellas suelen depositarse”.*

Tan sols uns mesos després, el 13 de març de 1884, a “El Diluvio. Diario político de Avisos, Noticias y Decretos”, hi tenim una altra notícia curiosa: *“Se conoce que en*

---

<sup>1</sup> El que suposava aquest camí ho podeu trobar en el text “Mont-roig: geografies, camins i viatgers” del meu llibre “Mont-roig: esberles d'un mosaic esbocinat” (Arola Editors, 2019), a la pàg. 445.

*todas partes cuecen habas, pues leemos en un periódico que un propietario de Montroig que tenía un depósito da materiales para construcciones, viendo que estos disminuían furtivamente de día, en día o mejor, de noche en noche, resolvió hacer un pregón, rogando a los que quisiesen materiales que no se expusiesen a un procedimiento criminal y en su lugar fuesen a pedirle lo que quisiesen, en la seguridad de que se lo daría gratuitamente. Este rasgo de ingenio, que merecía un aplauso, se estrelló ante la oposición que el Alcalde hizo de que el pregón se publicase. Hé aquí otro Alcalde modelo, que por no ver en público su ineptitud en garantir la propiedad de sus administrados, impidió a un vecino el ejercicio de su derecho”.*

Esmenta un “*depósito da materiales para construcciones*”. En el “Anuario del comercio, de la industria, de la Magistratura y de la Administración”, conegut com “Anuario Bailly (Madrid)”, d’aquest mateix any 1884, a Mont-roig cita a Antoni Benaiges i Ferran Pellicer com a propietaris d’una “Fábrica de teja y ladrillo”. Deuria ser un d’aquests dos. L’alcalde el 1884 era Josep Maria Pascual Savall<sup>2</sup>.

A “La Vanguardia”, del 17 de desembre de 1884, nou mesos després de l’anterior notícia, hi ha un “Parte de la Jefatura de Orden Público” que diu: “*A disposición del juzgado de guardia han sido puestos tres sujetos por suponerles autores de una estafa de treinta bocoyes de vino llevado a efecto desde esta ciudad (Barcelona) a un cosechero de Montroig (Tarragona), ascendiendo el valor de los indicados bocoyes a la respetable suma de 7.138 pesetas*”.

En aquell mateix “Anuario Bailly” s’hi esmenta els “cosecheros de vino” de Mont-roig: Esteva Aleu, Miquel Bargalló, Narcís Dalmau, Miquel Fontcuberta, Francesc Gassó, Germans Gasset, Francesc González Bargalló, Francesc Gual Vernet, Salvador Jordi, Joan Maseras, Josep Munté, Francesc Nogués, Vídua de Pellicer, Josep Prous Mariné, Gaietà Romeu, Vídua de Sabater, Josep Vidiella i Pere Vidiella. Deuria ser algun d’aquests.

Deia que li havien estafat “*7.138 pesetas*”. Una xifra considerable. Per exemple, la subscripció d’un mes a “La Vanguardia” costava 6 rals, 1 pesseta i 50 cèntims.

Ara anirem fins al setmanari “La Tomasa”, un número del 1891. Primer, haurem de fer una mica d’història. El 1872 el governador civil de Barcelona va suspendre la publicació republicana i anticlerical “La Campana de Gràcia”. A aquesta, la va substituir “L’Esquella de la Torratxa”, que també fou suspesa. Aleshores es va crear “La Tomasa”, que sols va durar quatre números. El 1888 es va reprendre i es va publicar durant vint anys.

Així doncs, a “La Tomasa”, del 21 d’agost de 1891, s’hi podia llegir: “A un propietari de Montroig li han robat 70.000 pessetas que en bitllets del Banch tenia amagadas entre las garrofas. Los lladres no s’han trobat. ¡Mientras algun mosso, sense sapiguerho, per suposat, no dongués los bitllets barrejats ab lo pinso dels matxos!”

---

<sup>2</sup> Al “Boletín Oficial de la Provincia de Tarragona” del 9 de març de 1884, a l’Anunci oficial núm. 404, del 5 de març, hi consta Josep Maria Pascual Savall coma “Alcalde constitucional”.